

Wymagania edukacyjne na śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną z historii - klasa 6

Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
<p>– wskazuje na mapie Indie, Amerykę</p> <p>– podaje przykłady towarów sprowadzanych z Indii (przyprawy, jedwab) – wymienia Krzysztofa Kolumba jako odkrywcę Ameryki</p> <p>– podaje rok odkrycia Ameryki (1492 r.)</p>	<p>– wymienia nowości w technice żeglarskiej, które umożliwiły dalekomorskie wyprawy – poprawnie posługuje się terminami: <i>karawela, Kompas</i></p> <p>– podaje lata pierwszej wyprawy dookoła Ziemi (1519–1522 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia</p> <p>– wskazuje Ferdynanda Magellana jako dowódcę wyprawy dookoła świata i przedstawia jej znaczenie</p>	<p>– podaje przyczyny wielkich odkryć geograficznych</p> <p>– wskazuje na mapie trasy najważniejszych wypraw przełomu XV i XVI w. oraz wymienia ich dowódców</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego ludność tubylczą Ameryki nazwano Indianami</p>	<p>– wyjaśnia przyczyny poszukiwania morskiej drogi do Indii</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Krzysztof Kolumb i Ferdynand Magellan skierowali swoje wyprawy drogą na zachód</p>	<p>Ocenia znaczenie odkryć geograficznych dla Europejczyków i mieszkańców Nowego Świata</p>
<p>wymienia nazwy rdzennych ludów Ameryki (Majowie, Aztekowie i Inkowie)</p> <p>– rozumie pojęcia : <i>Stary Świat, Nowy Świat</i></p> <p>– podaje przykłady towarów, które przewożono między Ameryką a Europą</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>cywilizacje prekolumbijskie</i></p> <p>– wskazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Majów, Azteków i Inków</p> <p>– wymienia dokonania rdzennych ludów Ameryki</p> <p>– przedstawia po jednym pozytywnym i negatywnym skutku wielkich odkryć geograficznych</p> <p>– wskazuje odkrycie Ameryki jako początek epoki nowożytnej</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>kolonia, niewolnik, plantacja</i> – przedstawia politykę Hiszpanów i Portugalczyków w Nowym Świecie</p> <p>– tłumaczy przyczyny przewagi Europejczyków nad tubylczą ludnością Ameryki</p> <p>– opowiada o sytuacji niewolników na plantacjach w Ameryce</p>	<p>– przedstawia pozytywne i negatywne skutki wielkich odkryć geograficznych</p> <p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>konkwistador</i></p> <p>– opisuje działalność konkwistadorów i wymienia najbardziej znanych konkwistadorów (Hernán Cortez, Francisco Pizarro)</p> <p>– wskazuje na mapie tereny skolonizowane przez Hiszpanów i Portugalczyków</p>	<p>Ocenia wpływ odkryć geograficznych na życie społeczne i kulturowe Europy i Nowego Świata</p>

<ul style="list-style-type: none"> – zaznacza na osi czasu epokę renesansu – wymienia Jana Gutenberga jako wynalazcę druku – wskazuje Leonarda da Vinci jako człowieka renesansu i określa dwie–trzy dziedziny jego zainteresowań – wskazuje Włochy jako kolebkę renesansu, 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>renesans</i>, – podaje czas trwania epoki renesansu – przedstawia ideał człowieka w epoce odrodzenia i wyjaśnia termin: <i>człowiek renesansu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>antykwizm, humanizm</i> – charakteryzuje epokę renesansu – wyjaśnia nazwę nowej epoki – opisuje dokonania mistrzów włoskiego renesansu – charakteryzuje sztukę renesansową, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia wpływ wynalezienia druku na rozprzestrzenianie się idei renesansu – przedstawia poglądy humanistów 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje Erazma z Rotterdamu jako wybitnego humanistę i przedstawia jego poglądy
<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje wystąpienie Marcina Lutra jako początek reformacji – poprawnie posługuje się terminem: <i>odpust</i> – wymienia wyznania protestanckie – poprawnie posługuje się terminem: <i>sobór i kontrreformacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – określa początek reformacji (1517 r.) i zaznacza tę datę na osi czasu – charakteryzuje wyznania protestanckie i podaje ich założycieli – wymienia Ignacego Loyolę jako założyciela zakonu jezuitów 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>pastor, celibat, zbór</i> – wskazuje objawy kryzysu w Kościele katolickim jako przyczynę reformacji – opisuje okoliczności powstania anglikanizmu – przedstawia skutki reformacji – przedstawia postanowienia soboru trydenckiego 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje poglądy Marcina Lutra i Jana Kalwina – przedstawia na mapie podział religijny Europy – charakteryzuje działalność zakonu jezuitów 	<ul style="list-style-type: none"> - Ocenia skutki reformacji – przedstawia przyczyny i skutki wojny trzydziestoletniej
<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>szlachta, herb, zajęcie szlachty</i> – wskazuje na ilustracji postać szlachcica 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>demokracja szlachecka, przywilej, magnateria, szlachta średnia, szlachta zagrodowa, gołota</i> – wymienia izby sejmu walnego – przedstawia zróżnicowanie stanu szlacheckiego – wyjaśnia funkcjonowanie zasady <i>liberum veto</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia prawa i obowiązki szlachty, – wskazuje wpływ przywilejów szlacheckich na pozycję tego stanu – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji <i>Nihil novi</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>sejm walny, sejmiki ziemskie</i> – charakteryzuje rolę sejmu walnego sejmików ziemskich i zakres ich uprawnień – przedstawia skład izb sejmu walnego – przedstawia prawa otrzymane przez szlachtę na mocy konstytucji <i>Nihil novi</i> 	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia, w jaki sposób doszło do ukształtowania się demokracji szlacheckiej – porównuje parlamentaryzm Rzeczypospolitej XVI–XVII w. z parlamentaryzmem współczesnej Polski

<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>folwark, dwór</i> – na podstawie ilustracji z podręcznika wymienia elementy wchodzące w skład folwarku szlacheckiego – opisuje zajęcia chłopów i mieszczan 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>splaw wiślany, szkuta, spichlerz, pańszczyzna</i> – przedstawia gospodarczą działalność szlachty – wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie i najważniejsze porty położone nad Wisłą – wymienia towary wywożone z Polski i sprowadzane do kraju 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze zabudowania folwarku i wskazuje ich funkcje – wyjaśnia przyczyny i sposoby powiększania się majątków szlacheckich 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego dla rozwoju gospodarki – wymienia najważniejsze ustawy wymierzone przeciw chłopom i mieszczanom 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia wpływ ustaw antychłopskich i antymieszczańskich na położenie tych grup społecznych i rozwój polskiej gospodarki
<ul style="list-style-type: none"> – wymienia Mikołaja Kopernika jako twórcę teorii heliocentrycznej – wskazuje Wawel jako przykład budowli renesansowej 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego jako twórców literatury renesansowej w Polsce - opisuje odkrycie M. Kopernika - rozpoznaje obiekty renesansowe w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>arras, krużganki, mecenat</i> – charakteryzuje krótko twórczość Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego – uzasadnia tezę, że Mikołaj Kopernik był człowiekiem renesansu 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>teoria geocentryczna, teoria heliocentryczna</i> – wyjaśnia przyczyny rozwoju kultury renesansowej w Polsce – przedstawia zasługi ostatnich Jagiellonów dla rozwoju renesansu 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego XVI stulecie nazwano złotym wiekiem w historii Polski
<ul style="list-style-type: none"> – wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów: Zygmunta I Starego i Zygmunta Augusta – podaje i zaznacza na osi czasu datę hołdu pruskiego (1525 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Prusy Książęce, Prusy Królewskie, Inflanty – opisuje zależność Prus Książęcych od Polski 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny wojny Polski z zakonem krzyżackim (1519– 1521 r.) – wymienia państwa walczące o Inflanty i wskazuje sporne terytorium na mapie – wyjaśnia skutki rywalizacji Polski, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia postanowienia hołdu pruskiego (1525 r.) i jego skutki 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje politykę wschodnią ostatnich Jagiellonów i jej następstwa
<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Lublin i Rzeczpospolitą Obojga Narodów – poprawnie posługuje się terminem: <i>tolerancja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>unia personalna, unia realna</i> – wyjaśnia nazwę Rzeczpospolita Obojga Narodów – wymienia wyznania zamieszkujące Rzeczpospolitą Obojga Narodów – wskazuje cel podpisania konfederacji warszawskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia postanowienia unii lubelskiej (1569) – charakteryzuje strukturę narodową i wyznaniową I Rzeczypospolitej – przedstawia postanowienia konfederacji warszawskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje skutki utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów – wyjaśnia korzyści płynące z wielokulturowości – charakteryzuje strukturę wyznaniową I Rzeczypospolitej – wyjaśnia, kim byli arianie i przedstawia zasady ich religii 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia korzyści i zagrożenia wynikające z utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów – wyjaśnia związek między narodowością a wyznawaną religią wśród mieszkańców I Rzeczypospolitej – tłumaczy przyczyny niechęci szlachty polskiej wobec arian

<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>elekcja</i> – wskazuje Henryka Walezego jako pierwszego króla elekcyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>wolna elekcja, bezkrólewie</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszej wolnej elekcji 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia zasady wyboru monarchy - omawia skutki wolnej elekcji 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia warunki, które musieli spełnić królowie elekcyjni – poprawnie posługuje się terminami: <i>Artykuły henrykowskie, Pacta conventa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia wpływ <i>Artykułów henrykowskich i pacta conventa</i> na pozycję monarchy w Rzeczypospolitej
<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Inflanty i Carstwo Rosyjskie – wymienia Stefana Batorego jako kolejnego po Henryku Walezym władcę Polski – 	<p>Opisuje panowanie Stefana Batorego</p>	<p>Przedstawia przyczyny najazdu Iwana Groźnego na Inflanty</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>piechota wybraniecka, dymitriada, Kreml, bojar</i> – wskazuje na mapie tereny przyłączone przez Polskę w wyniku interwencji w Rosji (po pokoju w Polanowie i Jamie Zapolskim) 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przyczyny i skutki wojen z Rosją za panowania Wazów 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia politykę Zygmunta III wobec Rosji
<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Szwecję, Inflanty i Wisłę - wie kim była husaria – poprawnie posługuje się terminem: <i>potop szwedzki</i> – wskazuje Stefana Czarnieckiego jako bohatera walk ze Szwedami – wymienia obronę Jasnej Góry jako przełomowy moment potopu szwedzkiego – wskazuje na mapie Częstochowę i Inflanty 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Kircholm i Pomorze Gdańskie – podaje datę bitwy pod Kircholmem (1605 r.) i nazwisko dowódcy polskich wojsk (Jan Karol Chodkiewicz) – charakteryzuje postaci Stefana Czarnieckiego i Augustyna Kordeckiego – uzasadnia znaczenie bohaterskiej obrony Częstochowy dla prowadzenia dalszej walki z najeźdźcą – podaje i zaznacza na osi czasu daty potopu szwedzkiego (1655–1660 r.) oraz pokoju w Oliwie (1660 r.) 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje przyczyny wojen polsko-szwedzkich w XVII w. – opowiada przebieg wojny o Inflanty – wskazuje na mapie Oliwę – podaje datę bitwy pod Oliwą (1627 r.) i wyjaśnia znaczenie tego starcia – charakteryzuje postępowanie Szwedów wobec ludności polskiej – poprawnie posługuje się terminem: <i>wojna podjazdowa</i> – wyjaśnia przyczyny prowadzenia wojny podjazdowej przez Polskę – wskazuje na mapie Lwów i Prusy Książęce 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego Zygmunt III Waza utracił tron Szwecji – przedstawia przyczyny zablokowania ujścia Wisły przez Szwedów – wymienia przyczyny wojen polsko- szwedzkich – wyjaśnia przyczyny początkowych niepowodzeń Rzeczypospolitej w czasie potopu szwedzkiego – wymienia postanowienia pokoju w Oliwie 	<ul style="list-style-type: none"> – tłumaczy, dlaczego Polska często nie wykorzystywała swoich sukcesów militarnych - wskazuje zagrożenie płynące dla Rzeczypospolitej z powodu utraty lenna pruskiego

<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje Bohdana Chmielnickiego jako przywódcę powstania Kozaków na Ukrainie – rozpoznaje na ilustracji Kozaka wśród przedstawicieli innych grup społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, kim byli Kozacy – poprawnie posługuje się terminem: <i>Zaporoże</i> – wskazuje na mapie Ukrainę, Zaporoże i Dzikie Pola – podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu powstania kozackiego (1648 r.) 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, kim byli Kozacy rejestrowi – przedstawia zajęcia i sytuację Kozaków – wskazuje na mapie najważniejsze bitwy powstania (Żółte Wody, Korsuń, Beresteczko) – uzasadnia tezę, że powstanie Chmielnickiego było wojną domową 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny wybuchu powstania na Ukrainie – omawia główne etapy powstania – wyjaśnia, dlaczego powstanie Chmielnickiego przerodziło się w wojnę polsko-rosyjską – wskazuje na mapie Perejaśław – podaje i zaznacza na osi czasu datę ugody w Perejaśławiu (1654) 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia skutki powstania Chmielnickiego – ocenia politykę szlachty wobec Kozaków
<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>sultan, husarz, janczar</i> – wskazuje na mapie Wiedeń 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>islam, wezyr</i> – charakteryzuje postaci Jana III Sobieskiego i Kara Mustafy – podaje i zaznacza na osi czasu daty bitwy pod Chocimiem (1673 r.) oraz odsieczy wiedeńskiej (1683 r.) 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje i zaznacza na osi czasu daty najazdu tureckiego i oblężenia Kamieńca Podolskiego (1672 r.) – wskazuje na mapie tereny, na których toczyła się wojna (Podole) oraz miejsca najważniejszych wydarzeń (Cecora Kamieniec Podolski, Chocim) 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przyczyny i skutki wojen polsko- tureckich w XVII w. – przedstawia walkę Rzeczypospolitej o Mołdawię – wymienia hetmanów Stanisława Żółkiewskiego i Jana Karola Chodkiewicza oraz bitwy z Turcją, w których dowodzili (Cecora 1620 r., obrona Chocimia 1621 r.) 	<ul style="list-style-type: none"> –ocenia postanowienia traktatu w Buczaczu
<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie państwa, z którymi Rzeczpospolita prowadziła wojny w XVII w. - zna pojęcie liberum veto i rokosz 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia skutki wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII w., 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie tereny utracone przez Rzeczpospolitą (Inflanty, Podole, Prusy Książęce, część Ukrainy) – wymienia przyczyny uzależnienia Polski od obcych państw 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje funkcjonowanie aparatu władzy na przełomie XVII i XVIII w., – podaje przyczyny i objawy kryzysu gospodarczego 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego w Rzeczypospolitej coraz większą rolę zaczęli odgrywać magnaci

<p>Rozumie pojęcie barok – wymienia najwybitniejsze dzieła sztuki barokowej w Polsce i Europie (np. Wersal, pałac w Wilanowie)</p>	<p>– zaznacza na osi czasu epokę baroku – wymienia dwie–trzy cechy charakterystyczne architektury barokowej</p>	<p>– charakteryzuje malarstwo i rzeźbę epoki baroku – charakteryzuje ideologię sarmatyzmu – wyjaśnia pochodzenie terminu <i>sarmatyzm</i> – wyjaśnia znaczenie określenia „złota wolność szlachecka” – opisuje strój sarmacki na podstawie ilustracji</p>	<p>– wyjaśnia genezę epoki baroku – wskazuje wpływ rosnącej pobożności na architekturę i sztukę epoki – wskazuje następstwa bezkrytycznego stosunku szlachty do ustroju państwa</p>	<p>– wyjaśnia, na czym polega związek kultury barokowej z ruchem kontrreformacyjnym - podaje przykłady sztuki barokowej w Małopolsce.</p>
<p>– zna pojęcie absolutyzm, -przywołuje postać Ludwika XIV jako władcy absolutnego – wskazuje na mapie Francję</p>	<p>– wymienia uprawnienia monarchy absolutnego – wyjaśnia, dlaczego Ludwika XIV określano mianem Króla Słońce – wskazuje czas panowania Ludwika XIV (XVII w.)</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>manufaktura, cło, import, eksport</i> – wyjaśnia, dlaczego Francja była europejską potęgą – przedstawia, w jaki sposób doszło do wzmocnienia władzy królewskiej we Francji</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>hugenoci</i> – opisuje, jak zakończyły się wojny religijne we Francji (przywołuje Edykt nantejski) – omawia politykę gospodarczą ministra Colberta – opowiada o twórczości Moliera</p>	<p>– przedstawia działania kardynała Richelieu zmierzające do wzmocnienia pozycji monarchy – ocenia panowania Ludwika XIV</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: <i>parlament</i> – wskazuje organy władzy w monarchii parlamentarnej</p>	<p>– wskazuje Anglię jako kraj o ustroju monarchii parlamentarnej –krótko charakteryzuje postaci Karola I Stuarta, Olivera Cromwella i Wilhelma Orańskiego -wymienia główne cechy monarchii parlamentarnej</p>	<p>– wyjaśnia przyczyny konfliktu Karola I z parlamentem – przedstawia Deklarację praw narodu angielskiego – charakteryzuje ustrój monarchii parlamentarnej</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>purytanie, nowa szlachta, rojaliści</i> – przedstawia postać Olivera Cromwella i jego dokonania – wskazuje 1689 r. jako czas ukształtowania się monarchii parlamentarnej w Anglii</p>	<p>– porównuje ustrój monarchii parlamentarnej i monarchii absolutnej</p>

<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>oświecenie</i> – zaznacza na osi czasu epokę oświecenia – podaje przykład dokonania naukowego lub technicznego epoki oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje styl klasycystyczny – wymienia najważniejsze dokonania naukowe i techniczne epoki oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje ideologię oświecenia – przedstawia postać Monteskiusza i wyjaśnia, na czym polegała opracowana przez niego koncepcja trójpodziału władz 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia postaci Woltera i Jana Jakuba Rousseau – poprawnie posługuje się terminem: <i>ateizm</i> – omawia koncepcję umowy społecznej zaproponowaną przez Jana Jakuba Rousseau – wyjaśnia przyczyny krytyki absolutyzmu i Kościoła przez filozofów doby oświeceni 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wpływ dokonań naukowych i technicznych na zmiany w życiu ludzi –
<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Rosję, Austrię i Prusy w XVIII w. – wymienia Marię Teresę, Józefa II, Piotra I i Fryderyka Wielkiego jako władców Austrii, Rosji i Prus – wskazuje Rosję, Austrię i Prusy jako potęgi europejskie XVIII stulecia 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>absolutyzm</i>, <i>absolutyzm oświecony</i> – podaje przykłady reform w monarchiach absolutyzmu oświeconego – wskazuje wpływ ideologii oświecenia na reformy w krajach absolutyzmu oświeconego 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach – wyjaśnia, dlaczego monarchowie absolutyzmu oświeconego nazywali siebie „sługami ludu” 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach – wyjaśnia wpływ reform na wzrost znaczenia tych państw 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje monarchię absolutną z monarchią absolutyzmu oświeconego
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Stany Zjednoczone – określa czas powstania Stanów Zjednoczonych – wymienia Tadeusza Kościuszkę i Kazimierza Pułaskiego jako polskich bohaterów walki o niepodległość USA 	<ul style="list-style-type: none"> – zna terminy <i>kolonia</i>, <i>konstytucja</i> – wskazuje na mapie kolonie brytyjskie w Ameryce Północnej – wymienia strony konfliktu w wojnie o niepodległość Stanów – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji USA – pierwszej takiej ustawy na świecie (1787 r.) 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny wybuchu wojny między kolonistami a rządem brytyjskim – opisuje wydarzenie zwane bostońskim picciem herbaty – poprawnie posługuje się terminem: <i>bojkot</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę powstania Stanów 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia najważniejsze etapy walki o niepodległość USA – wskazuje na mapie Boston, Filadelfię i Yorktown – omawia zasługi Jerzego Waszyngtona dla powstania USA – opisuje idee oświeceniowe zapisane w konstytucji USA 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje ustrój polityczny USA

<p>– wymienia Augusta II Mocnego i Augusta III Sasa jako monarchów sprawujących władzę w Polsce na początku XVIII w. - zna terminy: unia personalna, anarchia</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>unia personalna, anarchia</i> – wskazuje na mapie Saksonię – wymienia przyczyny anarchii w Polsce – przedstawia Stanisława Konarskiego jako reformatora Rzeczypospolitej i krótko opisuje propozycje jego reform</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>konfederacja, liberum veto, wolna elekcja, przywileje, złota wolność szlachecka</i> – wyjaśnia sens powiedzeń: <i>Od Sasa do Lasa i Za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa</i> – przedstawia postać Stanisława Leszczyńskiego – charakteryzuje projekty reform w I poł. XVIII w.</p>	<p>– przedstawia genezę i postanowienia sejmu niemego – podaje i zaznacza na osi czasu datę obrad sejmu niemego (1717 r.) – wyjaśnia przyczynę ingerencji Rosji w sprawy Polski – opisuje pozytywne i negatywne skutki rządów Augusta III</p>	<p>– ocenia międzynarodową pozycję Polski w czasach saskich – wskazuje reformy niezbędne dla wzmocnienia Rzeczypospolitej</p>
<p>podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszego rozbioru Polski (1772 r.) – wymienia państwa, które dokonały pierwszego rozbioru Polski i wskazuje je na mapie - wie kto był ostatnim królem Polski</p>	<p>– wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas pierwszego rozbioru – przedstawia przyczyny pierwszego rozbioru Polski</p>	<p>-wymienia reformy Stanisława Augusta w celu naprawy oświaty i gospodarki w II poł. XVIII w. – opowiada o przebiegu i decyzjach sejmu rozbiorowego</p>	<p>– podaje datę zawiązania konfederacji barskiej (1768 r.) – przedstawia cel i skutki konfederacji barskiej i</p>	<p>Ocenia postawę Polaków wobec zaborów</p>
<p>wskazuje Stanisława Augusta jako oświeceniowego mecenasa sztuki – podaje przykład zasług ostatniego króla dla rozwoju kultury polskiej</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>obiady czwartkowe</i> – przedstawia przyczyny powołania Komisji Edukacji Narodowej – wskazuje cel wychowania i edukacji młodzieży w XVIII w.</p>	<p>– charakteryzuje architekturę i sztukę klasycystyczną – podaje przykłady budowli klasycystycznych – charakteryzuje twórczość Ignacego Krasickiego – przedstawia zadania Teatru Narodowego i czasopisma „Monitor” – omawia zmiany wprowadzone w polskim szkolnictwie przez KEN</p>	<p>– wymienia pisarzy politycznych II poł. XVIII w. (Hugo Kołłątaj, Stanisław Staszic) oraz ich propozycje reform – przedstawia zasługi Stanisława Augusta dla rozwoju kultury i sztuki oświecenia – wymienia malarzy tworzących w Polsce</p>	<p>Podaje przykłady sztuki okresu klasycyzmu w naszym regionie</p>

<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>konstytucja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia Konstytucji 3 maja (1791 r.) – wymienia państwa, które dokonały drugiego rozbioru Polski 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja (zniesienie <i>liberum veto</i> i wolnej elekcji) – wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas drugiego rozbioru 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Stanisława Małachowskiego – opisuje sytuację w Polsce po pierwszym rozbiore – podaje cel obrad Sejmu Wielkiego – przedstawia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i podaje jej datę (1792 r.) 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego – charakteryzuje ustrój polityczny wprowadzony przez Konstytucję 3 maja – przedstawia genezę ustanowienia Orderu Virtuti Militari – opisuje przebieg wojny polsko-rosyjskiej (1792 r.), 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje zmiany wprowadzone przez Konstytucję 3 maja i wskazuje ich skutki
<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje Tadeusza Kościuszkę jako naczelnika powstania – wymienia państwa, które dokonały trzeciego rozbioru Polski – podaje daty insurekcji kościuszkowskiej (1794 r.) oraz trzeciego rozbioru Polski (1795 r.) 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przyczyny wybuchu i upadku powstania kościuszkowskiego – wskazuje na mapie Kraków i tereny utracone przez Polskę podczas III rozbioru Polski 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać T. Kościuszki i omawia jego zasługi – wyjaśnia, następstwa upadku powstania kościuszkowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia zapisy Uniwersału połanieckiego – opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego i podaje jego najważniejsze wydarzenia w kolejności chronologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnia przyczyny upadku Polski
<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>konstytucja</i>, <i>rewolucja</i>, – podaje wydarzenie, które rozpoczęło rewolucję francuską 	<ul style="list-style-type: none"> Poprawnie posługuje się terminami: <i>burżuazja</i>, <i>Stany Generalne</i> – wymienia i charakteryzuje stany społeczne we Francji – podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu rewolucji burżuazyjnej we Francji (14 lipca 1789 r.) 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Ludwika XVI – przedstawia przyczyny wybuchu rewolucji burżuazyjnej – opisuje położenie stanów społecznych we Francji – opisuje rządy jakobinów 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia sytuację we Francji przed wybuchem rewolucji – podaje datę uchwalenia konstytucji francuskiej (1791 r.) – charakteryzuje ustrój Francji po wprowadzeniu konstytucji – przedstawia skutki rządów jakobinów – wyjaśnia przyczyny upadku rządów jakobinów 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia ponadczasowe znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatel – ocenia terror jako narzędzie walki politycznej

<p>-wie kim był Napoleon Bonaparte - wskazuję na mapie Francję i Rosję</p>	<p>– wskazuje na mapie państwa, z którymi toczyła wojny napoleońska Francja – przedstawia okoliczności przejścia władzy przez Napoleona – wskazuje na mapie tereny zależne od Francji</p>	<p>wyjaśnia przyczyny wprowadzenia blokady kontynentalnej przeciw Anglii – charakteryzuje Kodeks Napoleona i podaje datę jego uchwalenia (1804 r.) – wymienia reformy wprowadzone przez Napoleona – przedstawia przyczyny wyprawy Napoleona na Rosję</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego Napoleon koronował się na cesarza Francuzów – opisuje skutki wyprawy Napoleona na Rosję – podaje datę bitwy pod Lipskiem (1813 r.) – przedstawia skutki klęski Napoleona pod Lipskiem</p>	<p>- Ocenia znaczenie Kodeksu Napoleona. - wyjaśnia przyczyny klęski Napoleona</p>
<p>– wyjaśnia, kim byli Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki – podaje nazwę hymnu Polski i wskazuje jego związek z Legionami Polskimi we Włoszech – wskazuje na mapie Księstwo Warszawskie</p>	<p>– podaje i zaznacza na osi czasu datę utworzenia Legionów Polskich we Włoszech (1797 r.) – przedstawia cel utworzenia Legionów Polskich i opisuje walki z ich udziałem – przedstawia okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego, – wskazuje na mapie Tylżę – podaje i zaznacza na osi czasu daty utworzenia i likwidacji Księstwa Warszawskiego (1807 r., 1815 r.)</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego Polacy wzięli nadzieję na niepodległość z Napoleonem – opisuje udział legionistów w wojnach napoleońskich – przedstawia powody wysłania legionistów na San Domingo - charakteryzuje postać księcia Józefa Poniatowskiego – przedstawia okoliczności powiększenia terytorium Księstwa Warszawskiego</p>	<p>- opisuje położenie ludności polskiej po utracie niepodległości – charakteryzuje zasady obowiązujące w Legionach Polskich - wyjaśnia, dlaczego Legiony były szkołą patriotyzmu i demokracji – omawia zapisy konstytucji Księstwa Warszawskiego – wskazuje związek między zapisami konstytucji Księstwa Warszawskiego a ideami rewolucji francuskiej</p>	<p>- Ocenia politykę Napoleona wobec Polski - Analizuje teksty źródłowe</p>